

Una protesta per capgirar la història

Un globus gegant de Felip V cap per avall va protagonitzar la manifestació celebrada el 26 d'abril a València per demanar un gest que capgirara la història: la derogació dels Decrets de Nova Planta que suprimiren els nostres furs.

La derogació dels Decrets de Nova Planta era la principal reivindicació de la manifestació que el passat dissabte va commemorar els 290 anys de la batalla d'Almansa, que tingué lloc el 25 d'abril de 1707, i després de la qual Felip V va abolir els furs valencians. Al voltant de 40.000 persones van acudir a la convocatòria d'Acció Cultural del País Valencià (ACPV) i del Bloc Jaume I per recórrer els carrers valencians de Xàtiva, de Colom i de Navarro Reverter que separen la plaça de Sant Agustí i la d'Amèrica.

Va començar la manifestació passades les 17.30 hores sota un sol lluent que havia apujat la temperatura fins els 28 graus. Si el temps acompanyava, encara donava més caliu l'última notícia del dia anterior: el Tribunal Constitucional declarava que la Universitat tenia tot el dret a dir "llengua catalana" al valencià. Una sentència que havia passat del Tribunal Superior de Justícia valencià al Tribunal Suprem, i d'aquí al Constitucional en un trajecte de més de deu anys. Fins aquesta última sentència, les anteriors resolucions havien negat l'ús de "català", reduint-se a l'estretor del terme "llengua valenciana" que recull l'Estatut d'Autonomia.

La sentència del Constitucional, que es va donar a conèixer el mateix 25 d'abril, era interpretada pels representants polítics que acudiren a la manifestació com una espurna d'esperança en la fi del conflicte lingüístic.

A primera línia. A la capçalera de la manifestació hi havia representants de les principals forces polítiques que s'adheriren a la reivindicació: el secretari general de Convergència Democràtica de Catalunya (CDC), Pere Esteve; el d'Esquerra Unida (EUPV), Albert Taberner; el d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), Josep Lluís Carod Rovira; el secretari

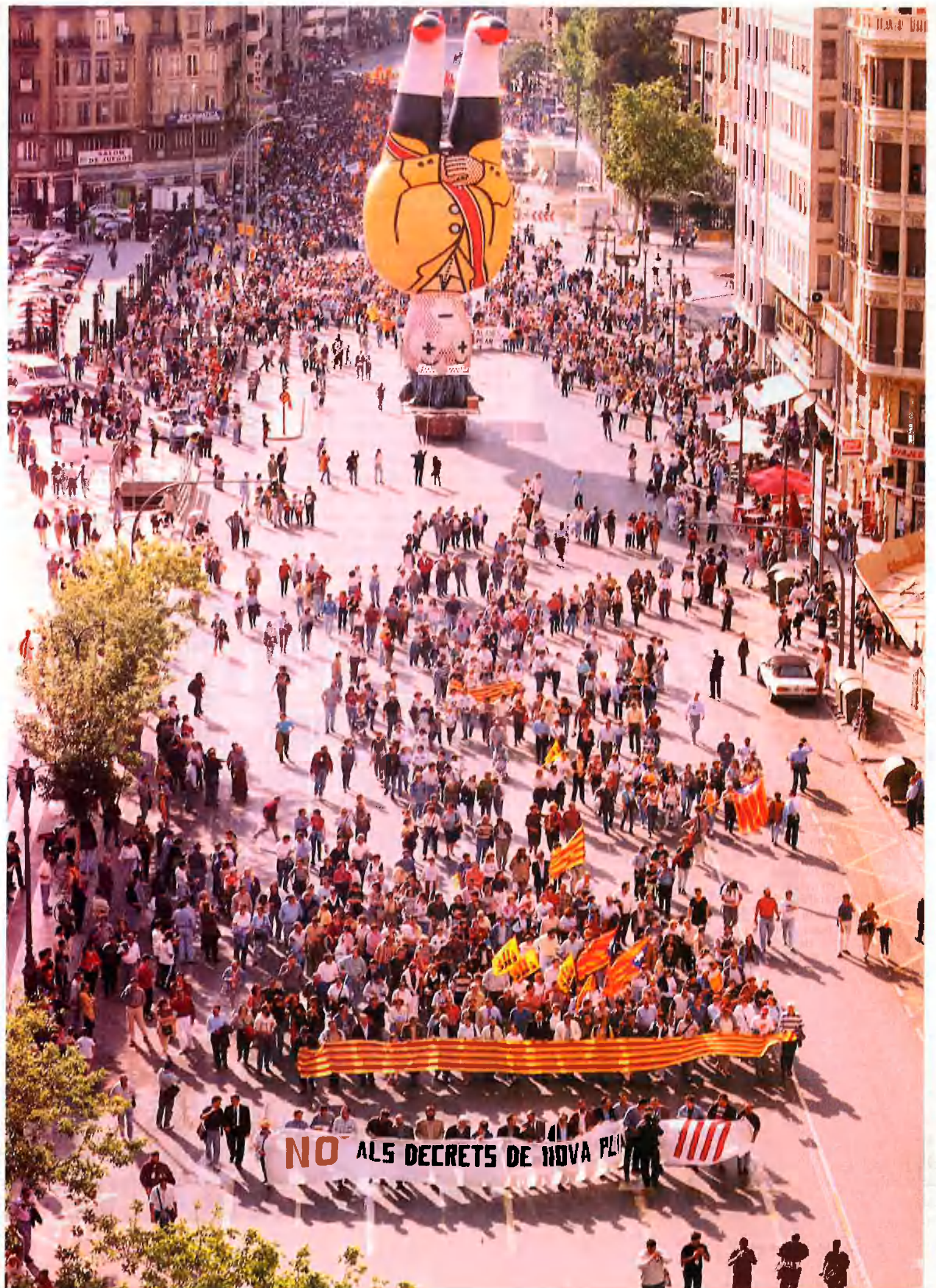
Pocs metres darrere d'ells hi havia el globus gegant i ridiculitzant de Felip V: que es va començar a inflar minuts abans de començar la manifestació.

Artur Heras, pare de la idea del globus i dissenyador de la imatge bidimensional que després convertiria en inflable l'especialista Quim Guixà, es mirava com s'anava alimentant d'heli l'enorme figura del monarca que va suprimir els furs valencians, va cremar Xàtiva i Vila-real i va sotmetre set anys després, el 1714, la ciutat de Barcelona. Heras, modestament confós entre el públic, explicava que el vent afegia un punt de complicació en l'operació de plantar el rei capgirat: "si fa molt de vent, la figura es pot tombar i després és molt complicat de fer-la pujar una altra vegada". La brisa que bufava, tot i ser prou forta per mantenir el cel net de núvols, era incapaç de vèncer la força dels qui tiraven de les cordes que mantenien erecte i capgirat el ridícul Borbó. "És impressionant" repetia Artur Heras, admirat de la tasca de Guixà, mentre preparava la càmera de fotos.

La figura reial, de 20 metres d'alçària i 8 d'amplària, semblava tocar les altures de la mateixa Finca de Ferro, l'edifici de la plaça Sant Agustí que passa per ser un dels més alts de València. El rei capgirat no era sinó una metàfora de l'objectiu de la manifestació: capgirar la història, derogar els decrets que aboliren els drets nacionals del País Valencià, Catalunya i les Illes.

La sentència del Tribunal Constitucional que permet a la Universitat equiparar valencià i català animà la manifestació.

general d'Unitat del Poble Valencià (UPV), Pere Mayor; el del Partit dels Socialistes de Mallorca (PSM), Pere Sampol i el diputat del PSOE Jesús Huguet. A banda del president i del secretari general d'ACPV, Joan Francesc Mira i Eliseu Climent, també portaven la pancarta principal els secretaris generals d'UGT-Catalunya, Josep Maria Àlvarez; de CCOO-País Valencià, Joan Sifre i del Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament-Intersindical Valenciana (STE-PV), Vicent Esteve.

Dalt, a l'esquerra, el globus que representa Felip V invertit i inflant-se.

A la seua dreta, una xicona amb un medalló format pel Penó de la Conquesta i la imatge del monarca capgirat. Baix es pot veure com Fuster, escèptic i divertit, mirava passar la manifestació des de la plaça de bous. (foto de dalt: Rafa Gil)

Així ho assenyalà el president d'ACPV, Joan Francesc Mira: "és una reivindicació clarament compartida per tots i això explica la presència de dirigents polítics de molts partits valencians i d'altres vinguts de Catalunya i de les Illes".

Del Principat i les Illes. La representació balear anava encapçalada per Pere Sampol, secretari general del Partit dels Socialistes de Mallorca. Sampol va qualificar la seua assistència a la manifestació d'acte de "solidaritat i germanor amb el País Valencià", tot recordant que els decrets de Nova Planta van afectar també les Illes. "Hem de lluitar per la derogació del Decret des de cadascun dels nostres països". Sampol havia participat durant el matí en un acte organitzat per la UPV, al qual també va assistir el secretari general de CDC, Pere Esteve. Tant el PSM com CDC integren, juntament amb la UPV, una coalició electoral des de les passades eleccions europees.

Com Sampol, Esteve va ser present també a la capçalera de la manifestació. És la primera vegada que el secretari general del partit nacionalista majoritari al Principat assisteix als actes commemoratius

de la batalla d'Almansa. Esteve va recordar que "com a nacionalista, és bo sumar-se a una manifestació com aquesta, ja que cal remarcar que després del 1707, va venir el 1714, que va provocar la pèrdua de les nostres llibertats nacionals". Esteve va precisar que la seua presència a València reflecteix la voluntat del seu partit de mantenir una col·laboració estable amb el nacionalisme valencià, sempre "des del més absolut respecte a les dinàmiques de cada territori".

Entre els polítics provinents del Principat també destacava la presència del secretari general d'ERC Josep Lluís Carod Rovira, que encapçalava una nodrida representació del partit republicà a la manifestació. Carod va recordar que ha estat el seu partit qui ha portat la proposta de derogació dels decrets de Nova Planta al Parlament de Catalunya, seguint la iniciativa

RAFA GIL

de les Corts valencianes. El màxim dirigent d'ERC es va manifestar partidari que la commemoració del 25 d'Abril serveixi per "iniciar el camí de la recuperació de les estructures d'estat que els Decrets de

RAFA GIL

RAFA GIL

Al costat d'aquestes ratlles, el president d'ACPV, Joan Francesc Mira, i l'ex-ministra Carme Alborch se saluden afectuosament entre Pere Esteve (CDC) i Jesús Huguet (PSOE). Baix, a l'esquerra, un retrat de Felip V capgirat per UPV també hi fou present, i, a la dreta, la capçalera de la manifestació. D'esquerra a dreta: J. F. Mira, Eliseu Climent, Pere Esteve, Pere Mayor, Pere Sampol i Josep Lluís Carod-Rovira.

Nova Planta van derogar". A la capçalera de la manifestació també hi havia una delegació d'Iniciativa per Catalunya, integrada per dos dels dirigents de l'ala nacionalista de la coalició, Josep Maria

Àlvarez que va explicar la seua presència com un acte de protesta contra la política del govern de Zaplana, que encara "ens obliga a defensar coses tan òbvies com la unitat de la llengua".

la identitat lingüística es fa per al conjunt de la societat" i manifestà l'esperança "que això puga acabar amb la polèmica estúpida que promouen els secessionistes".

En aquest sentit, el líder d'UPV,

RAFA GIL

Albert Taberner (EU), Pere Mayor (UPV) i Jesús Huguet (PSPV) representaven els partits polítics valencians en la manifestació.

López Llaví i Jordi Altarriba. Iniciativa i Esquerra Unida del País Valencià mantenen des de fa temps una col·laboració política estable, que López Llaví va qualificar de "fraternal". Per la seua banda, el secretari general d'EU, Albert Taberner, va demanar "un gest simbòlic de part de la monarquia" en la derogació dels Decrets de Nova Planta perquè "és molt important per la gent, que ha vingut a demanar això a aquesta manifestació des de totes les comarques del País Valencià".

També es va integrar en la manifestació el secretari general de la UGT de Catalunya, Josep Maria

Sentència definitiva. Tots els representants polítics i sindicals presents a la manifestació han valorat positivament la darrera sentència del Tribunal Constitucional, que referma la unitat de la llengua.

Vicent Esteve, secretari general del STE-PV, destacava el valor "acadèmic i cívic" de la sentència que -deia- "haurà de ser respectada pel poder polític". Esteve, com a líder d'un sindicat majoritàriament compost per mestres, va afegir que aquest sector "ha recuperat la llibertat per a dir les coses com són: és pot dir valencià però també català". Joan Sifre, de CCOO, va indicar que "el reconeixement de

RAFA GIL

RAFA GIL

Dalt, una pancarta d'Unitat del Poble Valencià. Baix, Carles Valor, que féu el parlament final en nom del seu avi Enric Valor.

Pere Mayor, va afirmar que "seria interessant que els secessionistes deixaren la qüestió del nom de la llengua i passaren a parlar del veritable problema que ha de preocupar els valencians, que és l'ús social de la llengua".

Mayor assenyala la importància de l'acte simbòlic de derogar els Decrets de Nova Planta. Igualment

RAFA GIL

Pere Sampol (PSM) representà a les Illes, i Pere Esteve (CDC) i Josep Lluís Carod Rovira (ERC) als partits del Principat.

RAFA GIL

es va manifestar Huguet, del PSOE, que va destacar la significació del gest "tot i que és evident que la situació jurídica i política no és la mateixa que en el segle XVIII".

El món cívic. El gruix de la manifestació també emparava organitzacions culturals i polítiques de tota mena. Des dels Blocs Jaume I de Carlet, Bonrepòs i Mirambell o Pego a Joves Independentistes o Jove Germania lluien pancartes com "Espanya ens deixa sense res" o "Sempre una nació". Sovintejaven els adhesius que demanaven una televisió valenciana "en valencià, pública i de qualitat" i els crits de "Volem escola pública, volem escola en valencià". El líder del Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN), Josep

presència destacable del Bloc d'Estudiants Independentistes (BEI) i de la Joventut Nacionalista de Catalunya (JNC), amb el seu secretari general Josep Rull.

Però qui va aixecar més expectació, per damunt de sigles i adscripcions polítiques, va ser Xavier Grasset, col·laborador del programa d'Andreu Buenafuente *Sense Títol 2*. Grasset no va parar de signar autògrafs durant tot el recorregut de la manifestació, cosa que demostra que l'audiència, com la llengua, és una.

L'altra figura que va centrar les mirades dels manifestants va ser l'ex-ministra de Cultura Carme Alborch, que lluïa un cabell color carabassa que destacava entre els manifestants. Alborch assenyala que, tristament, la sentència del Constitucional no ha estat ben ac-

ceptada per la dreta valenciana. En el mateix sentit, Joan Francesc Mirra digué que "la sentència hauria de facilitar la normalització però sospite que un sector de la dreta no la vol assumir".

Discurs de Valor. La manifestació va concloure amb un discurs del president del Bloc Jaume I, Enric Valor, que va excusar la seua presència i que va llegir el seu nét Carles. Valor va recordar "la trista moneda de 50 pessetes amb l'efigie de Felip V" i que ACPV i el Bloc l'han rebutjat passejant el globus de "l'odiós personatge" volgodament ridícul. Valor va explicar que els Decrets de Nova Planta reduïen el País Valencià a

RAFA GIL

una província de Castella. "No ho som -digué Valor-, som un país que es vol lliure i sobirà".

Valor també va reivindicar que l'acte era el principi de la com-

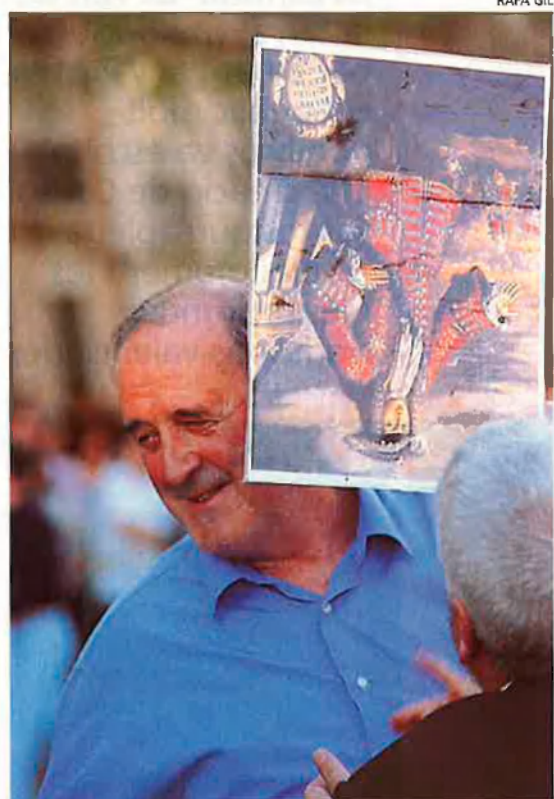
RAFA GIL

A l'esquerra, darrere de Fuster, les noves generacions. Baix, a la dreta, un home sosté el mateix retrat de Felip V que es conserva en el Museu de Xàtiva, capgirat per mossèn Francesc Gil fa unes dècades.

moració dels 75 anys del naixement de Joan Fuster i l'actualitat de les seues idees i de "la identitat nacional dels Països Catalans".

Aquest parlament va tancar l'acte quan encara la cua de la manifestació no havia arribat a la plaça d'Amèrica. Pocs minuts després, un jove va intentar botar les tanques que envolten l'Audiència, ara en obres, i la Policia Nacional el va detenir, cosa que va provocar un enfrontament entre un reduït nombre de manifestants i les forces de seguretat. Dos joves, identificats com N. R. M. i A. L. R., foren també detinguts mentre que un altre jove manifestant va haver de ser atès per la Creu Roja després d'una càrrega de la Policia Nacional davant de la plaça de bous. Segons diversos testimonis, el jove fou colpejat amb una porra que li va obrir una ferida al cap.

Àlex Milian

RAFA GIL

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball

(L'entenen i
l'atenem)

FONS SOCIAL EUROPEU

Servei Català de Col·locació

Si necessita cobrir un lloc de treball a la seva empresa
té a la seva disposició els telèfons 902 22 11 11 i 902 22 10 44 (*)

(*) L'àmbit d'actuació del SCC legalment es ceneix a Catalunya